

Knud Jespersens kritik af den siddende Hartlingregering

Taler

Knud Jespersen
Medlem af Folketinget for
Danmarks Kommunistiske
Parti

Dato

15. januar 1974

Sted

Folketingssalen,
Christiansborg

Under spørgetiden fik vi yderligere bekræftet, at det er tanken, at man også skal hugge en hæl og klippe en tå af den investering, der ellers måtte foretages i fremtidens Danmark.

Hvad angår lønmodtagerne, havde statsministeren i sin redegørelse nogle overordentlig interessante og opsigtsvækkende bemærkninger. Det drejer sig om, at det ville være mere rimeligt, om man udbetalte et kontant tilskud på 1.000 kr. i stedet for de 3 portioner, man har krav på i de kommende 10 måneder, og derefter skulle de intet have. Det betyder i virkeligheden, at man ikke alene fjerner dyrtidsordningen for de 10 måneder, men at man totalt fjerner dens indflydelse, hvad angår de 3 portioner, i den kommende periode, og så gør man det endda med det motiv, at det skulle stille lønmodtagerne bedre.

Om vi nu tager en lønmodtager, der har en trækprocent på 40, så vil vi se, at han ville få 1.594 kr. efter den nuværende ordning, som vi er utilfredse med. Tager vi en, der har en trækprocent på 60, ville han få lidt over 1.000 kr. Vi er stadig utilfredse med den dyrtidsordning, der er, men vi er endnu mere utilfredse med regeringens forslag. Vi finder, at det er et indgreb i bestående overenskomstforhold, som må behandles derefter.

Det er næsten at gå for vidt, selv når man tænker på regeringens sammensætning, at man samtidig bebuder, at arbejdsgiverne skal have et statstilskud. I første omgang skal man returnere de 1.000 kr. over kildeskatteordningen, i anden omgang betyder det, at arbejdsgiverne efter de 10 måneder, de heller ikke kommer til at betale for, er fritaget for at yde dyrtidsportioner. Når man så hører motivet herfor, ja, så lyder det i al sin enkle nøgenhed, at det skulle stoppe inflationen, for ellers ville dyrtidsordningen

bringe nye prisstigninger. Hvis det var rigtigt, er der i virkeligheden tale om, at kapitalismens samfund i Danmark er gået ind i en svindelagtig kurve, nemlig en kurve, hvor de lønmodtagere, der i 6 måneder har haft et løntilgodehavende, når de endelig får det udbetalt bare delvis som dækkende deres udgifter, skulle straffes med yderligere forringelser, dvs. med yderligere prisforhøjelser.

Vi kan naturligvis ikke på nogen som helst måde godtage, at man optræder på den facon, og vi kan heller ikke godtage det argument, at fordi man får for dårlig og for sen dækning for stedfundne stigninger, så betyder det, at man sætter nye prisstigninger i gang.

Lønmodtagerne vil altså blive sorteper. På længere sigt vil de sammen med forbrugerne, og det vil sige det afgørende flertal i vort folk, komme til at bære de økonomiske byrder af den politik, vi her hørte blive lagt frem i går. I stedet for at angribe virkningerne. Der var dog engang, hvor liberalismen også troede at den kunne gavne menneskene og ikke bare strangulere forbrug, lønmodtagere eller på anden måde nedsætte lønmodtagernes købekraft. Det, der er inflationskilderne - det turde være regeringen bekendt, jeg går ud fra, at handelsministeren har et indgående kendskab dertil - er de bestandige jordstigninger, det er stigningerne i værdien af fast ejendom, og det er den omfattende belåning af spekulationsgevinster, der betyder, at alle dem, der ikke har faste værdier, faktisk kommer til at betale.

Det var her, man skulle sætte ind, og jeg har lyst til at spørge, om ikke statsministeren har så meget mod, at han vil gå til bankerne og de andre pengeinstitutter og simpelt hen få bragt bare noget, der minder om minimum af kontrol, ind i selve denne økonomiske mølle der maler lønarbejdernes lønninger til ukendelighed.

I stedet for at gribe ind over for disse egentlige årsager er regeringen parat til at yde større tilskud til dem, der j forvejen har meget. Man vil gøre jorden skattefri. Det var altså også godsejernes regering, mere end det var folketingets, og mere end det var folkets i Danmark. Man vil gøre jorden skattefri og dermed tilføre nye formuer til dem, der har for meget. Man er indstillet på, at de arbejdsgivere, som udbetaler dyrtidstillæg, dette 100 kr.s tillæg pr. måned, skal have et par milliarder kroner. På spørgsmålet om, hvor man skal få de penge fra, fables der lidt om kasseoverskud, og der bliver også antydnet, at man skal spare andre steder. Det betyder altså, at man vil tage fra de uddannelsessøgende, fra de socialt

dårligst stillede, fra lønarbejderne og overføre til godsejerne, til arbejdsgiverne, til de store koncerner og i denne forbindelse også til de olieselskaber, der næsten ikke har gjort sig den ulejlighed at svare skat af deres store fortjenester.

For at mildne hele denne udvikling - og det skal der jo meget til, fordi vi her står over for en overordentlig skarp klassemæssig holdning fra regeringens side imod landets lønarbejdere og forbrugere - kommer man med noget, man kalder et prisstop, der skulle vare i ca. 8 uger, et prisstop, der på forhånd har unddraget fødevarerne og ikke bremser stigningerne på importerede varer. Jeg ved, det er svært, men jeg ved også, at det kan lade sig gøre, at gøre disse stigninger magtesløse, hvis man vil, gennem en effektiv dyrtidsordning.

Altså, olie, benzin og fødevarer, alt det, der lægger bomber under priseniveauet, skal der ikke røres ved. Her skal udviklingen have lov til at gå sin gang. Hvad angår fødevarerne, hænger det jo sammen med den lykke, det var for Danmark at komme i Fællesmarkedetsådan udtrykte man sig jo før den 2. oktober 1972. Nu har piben måske en anden lyd, fordi det ikke er hensigtsmæssigt over for Fællesmarkedet, at man indfører prisstop på fødevarerområdet.

Vi er af den opfattelse, at det, der i denne situation er afgørende for landets lønmodtagere, for folk på læreanstalter og for de folkelige bevægelser, er, at de i videst mulig udstrækning følger med i den politiske aktivitet og også er indstillet på at tale med deres egen stemme over for den regering, der har udnævnt sig selv til at være hele folkets regering. Så skal den også gøres til deres regering, eller også må den gøres midlertidig. Hvis den ikke bliver deres regering, så må den gøres midlertidig. Vi er i alt fald indstillet på, at hvis regeringen eller andre i dette høje ting vil udnytte energikrisen til at lave tingene endnu dårligere, så vil vi bruge alle de metoder, der er indeholdt i forretningsordenen og de metoder, som er tilgængelige også uden for dette hus. Den effektivitet, der burde have været i indgreb over for energikrisen, har totalt været savnet. Der er ingen i øjeblikket, der ved, hvor meget olie man har, hvis man ser bort fra de 7 store monopoler. Der er ingen, der gør sig den ulejlighed at sikre muligheden for en vis kontrol med eksisterende lagre. Vi har gentagne gange peget på, at man burde lave en prissænkning, at man ikke burde tillade monopolerne at flå forbrugerne. Vi har peget på, at monopolerne var i færd med at ødelægge den kollektive trafik, at regeringen - både den nuværende og den foregående - handler i panik. Vi har også peget på, at man kunne beslaglægge nogle af de olielagre, som er tilgængelige for militæret, og for en periode i alt fald anvende denne olie til

produktion og til at sikre en normal kollektiv trafik.

Mig bekendt er Danmark det eneste land i Vesteuropa, hvor man har grebet ind over for den kollektive trafik. Det er jo sådan, at uden for Danmarks grænser fatter man ikke, at man for det første lader monopolerne bestemme energitilførslen og dernæst ikke udnytter de alternative muligheder, der er, dvs. kul, fælles elektricitetsforsyning, naturgas, eller sikrer, at man havde statslige indkøb af de fornødne varer, hvad angår olie og benzin.

Og så griber man til panikforanstaltninger over for den kollektive trafik. Vi finder, at det er ganske skandaløst, og opfordrer til, at man lynhurtigt ophæver den del af restriktionerne og søger at løse energi problemerne og ikke lader monopolerne berige sig gennem kravet om, at de skal have en stigning på over 400 pct. for at klare de fremtidige investeringer.

Denne paniksituation advarer vi altså imod at lade fortsætte. Derimod vil vi, udover at vi har rejst kravet om at få kontrol med olieforsyningerne, nationalisere oliemonopolerne og have indført maksimalpriser, naturligvis også rejse en lang række andre livsvigtige spørgsmål for at forsvare de arbejdendes og dermed ligestilledes rettigheder.

Vi ønsker også i dette folketing at gøre, hvad der er muligt, for at energiforsyningen kan vendes, sådan at den bliver til fordel for de arbejdende, sådan at man ikke kommer til at indskrænke beskæftigelsen.

Udover dette vil vi da også gerne henlede regeringens opmærksomhed på, når den taler om at gøre jorden skattefri, den jord, der produceres på, og samtidig taler om at spare og stiller det krav til os andre, at vi nu må anvise andre veje, at vi har peget på, at der findes i alt fald 17 mia kr. i 1973, hvoraf der ikke blev foretaget beskatning. Det var rimeligt at sætte ind med beskatning her.

Vi har peget på, at man kunne gribe ind med den bemyndigelseslov, man har, over for banker, sparekasser og kreditinstitutioner, sådan at man fik en kontrol og eventuelt fik beskattet de vældige værdier, der ligger der.

Endvidere ønsker vi en skærpet afskrivning, og samtidig hermed ønsker vi, at fødevarerpriserne sænkes, i første omgang gennem fjernelsen af den moms, som er lagt på maden.

Et huslejestop kan i sig selv ikke gøre det, for man må have toppen klippet af huslejerne; men naturligvis vil vi i første omgang stræbe efter, at man får et huslejestop og derefter får åbnet for en anden boligpolitik med nogle helt klare menneskelige perspektiver.

At få priserne sænket, at få skattebyrden flyttet over på de skuldre, der kan bære den, det vil ikke være at gribe forstyrrende ind i dette lands økonomi, men det vil i høj grad være at stimulere samfundet og samfundsmekanismen, og når man i perspektivplan II på side 25 fastslår, at det danske samfund er veletableret og økonomisk velkonsolideret, at det forekommer helt urimeligt at føre en økonomisk politik, der bærer krisetegnene i sig, så må vi sige, at vi er faktisk enige i denne konklusion.

Alligevel er det regeringens agt at stille folketinget over for kravet om, at man skal lave en kriseforanstaltning, en blokløsning, på det grundlag, som statsministeren nævnede i går.

Danmark er et rigt land. Vi hører ikke så meget om det, så snart det drejer sig om at skære forbruget ned. Hvis vi tager nationalformuen, så er den i øjeblikket på ca. 600 mia kr. Det er 120.000 kr. pr. levende væsen i Danmark, det er 1/2 mill. kr. pr. familie, men det, der er galt, er jo, at disse penge er fordelt uendelig skævt, og at de, der har de mange penge, yderst sjældent betaler skat, mens de, der arbejder for det daglige brød, bliver brandskattet.

Det er indgreb mod hele denne udvikling, vi vil have for at få en demokratisk fordeling og for at fjerne installationen og dens skadelige virkninger for dem, der ikke ejer faste værdier eller jord.

Vi vil naturligvis også stræbe efter inden for rammerne af vores politik at lægge det grundlag frem, hvorpå vi gik til valg. Det vil sige, grundlaget for at føre arbejdspladsernes krav med perspektiv stærkere ind i dette folketing, et grundlag, der tilsigter, at man skal opnå nye rettigheder på landets arbejdspladser, at man skal sikre, at denne arbejdsret, man desværre lod gå videre i forrige samling, bliver ophævet, at man skal sikre en effektiv arbejderbeskyttelseslovgivning, og at man simpelt hen skal få stoppet denne tilfældige vandalisme, som enkelte arbejdsgivere udøver over de ansatte.

Vi er indstillet på ud fra dette at prøve at presse denne regering eller kommende regeringer, sådan at der kan føres en politik, der modsvarer det flertal i dette land, som er grundlaget for de rigdomme, jeg lige nævnede.

Naturligvis vil vi ikke glemme i den situation, at vore vanskeligheder er blevet forstærket, ikke bare af Venstres regering, af dens krav til forbrugerne, men også af den kendsgerning, at vi er medlemmer af Fællesmarkedet. Fællesmarkedet forstærker sådanne krisevirkninger og rammer endnu en gang også forbrugere og arbejdere hårdest.

NATO-politikken med dens militarisering af økonomien, med dens bestandige krav om mere end 3 mia kr. af nationalindtægten til formålet: anvendelse af kanoner, gamle lastbiler m.v., alt dette vil vi bekæmpe, fordi vi er af den opfattelse, at enten vinder NATO, Fællesmarkedet, storkapitalen og dens arbejdsgivere, eller også vinder landets almindelige mennesker, arbejdere og forbrugere.

Ud fra dette vil jeg tillade mig at drage den konklusion, at vi under ingen omstændigheder vil være med til at foretage indgreb, der forringer arbejdernes økonomiske vilkår og deres principielle krav på at have automatisk virkende dyrtidsordninger. Vi vil senere fremsætte et forslag, der sikrer fuld dækning for prisstigninger, og forelægge det i denne sal.

Under ingen omstændigheder vil vi være med til at fremstille det forslag, der kaldes et prisstop, som et effektivt prisstop. Det anser vi for at være et bedrag imod forbrugerne og imod lønarbejderne. Det er vor opfattelse, at hvis der skal føres politik i Danmark på en ny måde, og det skal der, så kommer dette høje ting til at lytte mere opmærksomt efter, hvad der sker ude i det danske samfund, hvad der sker på arbejdspladserne, på læreanstalterne, blandt de unge og de gamle. Hvis man lytter, vil man forstå, at en politik som den, der blev forelagt af statsministeren i går, vil blive opfattet, modtaget og besvaret som en udfordring.

Naturligvis var det med nogen interesse, vi kiggede på de forslag, regeringen har fremlagt til begrænsninger, men det var med interesser, der modsvarer de diskussioner, der foregår i befolkningen, nemlig interessen i: hvem er det, der skal betale, hvad er det, der skal betales, og hvem er det, der opnår fordele? Vi agter at gøre det til det centrale problem i forbindelse med finanslovdebatten for at sikre, at der skabes betydelig klarhed over, i hvilket omfang de beslutninger,

der måtte blive resultatet, rammer et flertal og kun begunstiger et overordentlig lille mindretal.

Oven i en periode med mange nedskæringer, såkaldte besparelser, skal befolkningen altså endnu en gang have en hestekur. Disse asociale foranstaltninger rammer særlig hårdt i en skatte flåningstid. Af den grund bør også denne finanslovdebat i høj grad lægge vægt på, hvordan vi bringer skattetrykket i fokus med det formål at mildne det.

Ifølge perspektivplan II, kapitel 49 om skatte- og afgiftspolitik, har Danmark siden 1970 haft verdens højeste skattetryk. Stigningstakten har været så hård, at den har ramt arbejdslyst, opsparing og eksport. Perspektivplan II nævner bl.a., at de voksende forbindelser med andre lande vil lægge visse bånd på vor skattepolitiske handlefrihed. Konkrete bindinger på forskellige områder kan muligvis efterhånden indgå som et led i EF-samarbejdet, men uafhængigt deraf vil den øgede mobilitet for kapital og arbejdskraft og afskaffelse af handelshindringer betyde, at store skatteforskelle kan få uønskede virkninger.

Dette var et citat fra denne perspektivplan II, og det betyder, at man forsøger at fritage Fællesmarkedet for det krav, det har stillet om skatteharmonisering. I EF-forslaget af 17. december 1973 om overgangen til anden etape af den økonomiske og monetære union findes en generel indledning og tre direktivforslag. Ifølge disse forslag skal skatterne harmoniseres efter en tidstabel, budgetter skal harmoniseres efter en progressiv skala, og udvalget for økonomisk politik, der afløser de tre gamle udvalg for konjunkturpolitik, budgetpolitik og økonomisk politik på mellemlang sigt, får næsten lige så store beføjelser, som det danske finansministerium har i Danmark.

Når perspektivplan II derfor taler om konkrete bindinger på forskellige områder af vores skattepolitik, så er det ikke længere fremtidsvisioner, men det er Fællesmarkedets krav i det kommende år, der er nævnt som en advarsel til regeringen. I grunden er det mærkeligt, at finansministeren overhovedet ikke begrundede sparehysteriet med Fællesmarkedet. Det er dog en formildende omstændighed selv for den nuværende regering - og der skal meget til, før jeg finder noget formildende i denne regering - at det er Fællesmarkedet, som kræver nedskæringerne. Men regeringen har altså ønsket at stå alene med ansvaret for dette finanslovsforslag, og så må den også høste takken herfor.

Skattetrykket er som nævnt det helt afgørende problem. For 1973 var skattetrykket, dvs. samtlige skatter og afgifter samt sociale kontingenter, på 55 pct. af nettonationalindtægten. Når den tidligere regerings procent var lavere, skyldes det kun, at den brugte nationalbruttoindkomsten, og dette er naturligvis fejlagtigt, da den del af indkomsten, der medgår til kapitalapparatets afskrivning og vedligeholdelse, i virkeligheden ingen skatteevne repræsenterer.

Men heller ikke denne regerings beregningsmåde er korrekt, idet de 17 mia kr., der ikke beskattes, medregnes i nationalindkomsten, naturligvis, og det betyder, at det samlede skattetryk i virkeligheden ikke er på 55 pct., men på ca. 60 pct. Disse vilkår byder de ansvarlige befolkningens flertal at leve under. Det er denne utålelige tilstand, der bæres af det værdiskabende folk, og det er en tilstand, som vi snarest muligt ønsker at få stoppet. Alene om man ville beskatte de 10 af de 17 mia kr. med de 50 pct., ville det betyde økonomisk langt mere end regeringens faktiske nedslagningsplaner, og samtidig kunne skattetrykket lattes betydeligt.

Danmarks Statistik giver en del af svaret på, hvor de sorte penge findes, og hvorfra de kan komme. Omtrent det samme år, hvor landbruget forøgede sine indtægter med op til 40 pct., var der 150 godsejere og 1.650 gårdejere, som havde nul i skattepligtig indtægt, og der var 700 fabrikanter og 450 grossererere. Det kunne udvides, men det omfatter faktisk ikke lønmodtagere, disse grupper, der opgiver nul i skattepligtig indtægt. Bare disse kendsgerninger bekræfter vort krav om, at ligningsmyndighederne i stedet for unødvendig jagt på lønmodtagernes tører burde kontrollere de 20 pct., der udgør den tvivlsomme del af de skattepligtige personer i Danmark.

Naturligvis er der mange andre måder, hvorpå man kunne begrænse skattetrykket. Afskaffelse af militæret vil lette skattetrykket med 3 pct. enheder eller med 3,7 mia kr., men tilsyneladende har finansministeren helt glemt militæret i den såkaldte spareplan, og finansministeren vil yderligere føje spot til skade gennem tilladelse af heltidsansættelse af 33.000 personer. Alt dette skal altså koste finansloven 3,7 mia kr. Disse penge mener vi man kunne spare fuldstændig og totalt og anvende til menneskevenlige formål.

Oprustningen er en både farlig og kostbar galskab. Det sluger skatteydernes penge, det anvender energi og skader Danmark i en situation, hvor der virkes for fred og afspænding. Den internationale afspænding var bl.a. en af årsagerne til

den af oliemonopolerne igangsatte energikrise. I den forbindelse vil jeg minde om et andet af vore krav: beslaglæggelse af forsvarets olielagre.

Nedskæringer skal vi i henhold til finansministeren se ramme befolkningen i flæng minus det store hartkorns folk. Det lyder så smukt i finansministerens fremsættelse, at man sigter efter at nå frem til en balanceret løsning, så man derved kunne undgå at ramme enkelte grupper særlig hårdt. På denne baggrund er det mere end bemærkelsesværdigt, at godsejere, fabrikanter og grossererer helt fritages for denne nedskæring, mens pensionister, studerende, lærlinge, socialt trængende og arbejderbefolkningen alene kommer til at bære nedskæringsbyrderne. Samtidig med at regeringen giver velhavere nedsat formueskat og storkapitalistiske selskaber som oliemonopolerne mindre selskabsskat, kræver den større selvfinansiering af lærlinge, studerende og pensionister. Det er en reaktionær løsning, der åbenbart sigter mod en højresamling af de sidste konservative grupper i Danmark. Vi vil ikke være med til at tage pengene fra 80 pct. af befolkningen for at give dem til disse i forvejen højt privilegerede grupper.

At regeringen fører en reaktionær klassepolitik, kan end ikke skjules i mængden af dens egne anvendte ord. Kendsgernerne viser, at det første fællesmarkedsår yderligere satte tempoet for inflationen op. I dette år blev de mange pensionister, studerende og lærlinge ramt særlig hårdt, da de ikke har mulighed for en lønglidning, og derfor har alle et tilgodehavende, et lønefterslæb, om man vil, der stort set er på ca. 8.000 kr. pr. studerende, pr. lærling, og et tilsvarende beløb har pensionisterne krav på.

Om vi betragter prisstigningerne, så var de i fjor i gennemsnit på 11 pct., mens fødevarerpriserne alene steg med 18 pct. For lærlinge, studerende og pensionister, som bruger halvdelen af deres små indkomster til fødevarer, blev 1973 et katastrofalt dårligt år. Hertil kommer nu ekstra varmeregninger på et par tusind kr. For pensionisterne blev 1973 et særlig slemt år, man kan næsten sige et katastrofeår. Regner vi januar med 2 gange, så fik folkepensionisterne sidste år på 13 måneder, hvis man kan sige det sådan, og det kan man, reguleret deres pension 3 gange, men den reelle samlede forbedring af deres pension blev kun på mellem 2 og 4 pct. Kvinder i alderen fra 62 til 67 år, som er gift med en pensionist, fik deres pension frataget, og i stedet for fik de et mindre hustru tillæg. -Med en pensionsforhøjelse på godt 2 pct. og prisstigninger på fødevarer på 18 pct. er det såre forståeligt, at pensionisterne er utilfredse og utrygge ved den

stadige udhuling af og nedskæring i deres kår.

Hvad er det så, regeringen gør nu? Griber den ind mod skattesnyderiet, og afskaffer den skattefiduserne? Nej, den foreslår yderligere nedskæringer af de studerendes, af lærlingenes, af pensionisternes og af de enlige mødres kår. Regeringen vil fjerne de rentefri studielån, forhøje lærlingenes selvfinansieringsgrad, fjerne mælkekomensationen, skære sygehusbyggeriet ned, fjerne sygehus- og sygesikringstilskud, og man vil sætte maksimumsgrænse for driftsudgifter på plejehjemmene. En sådan spareplan kan måske give de omtalte 29 mia kr., men den kan af ingen kaldes for human.

De studerende vil efter regeringens pludselige krav komme til at betale over 5.000 kr. pr. hoved årligt for at kunne gennemføre studierne uden ekstra erhvervsarbejde, og her er ikke tale om rentebærende lån for nye studerende, men både for nye, og for dem, der allerede har påbegyndt et studium, og som er begyndt ud fra den forudsætning, at de kunne få 14.000 kr. rentefrit. Nu skal de ikke alene tjene 8.000 kr. ekstra ved erhvervsarbejde for at få dækket leveomkostningerne, men de skal nu også betale markedets renten af samtlige 22.000 kr.

Der var engang en regering i vort land, der bestandig omtalte det som velfærdslandet Danmark. Det er fortsat gældende for generaler, direktører, godsejere og industrifyrster, men for over 80 pct. af befolkningen er der intet velfærd, og for de studerende, som nu får stipendier og lån nedskåret med 5.000 kr. pr. hoved, er der direkte fattigdom i vente. Med den stigende arbejdsløshed får de studerende også vanskeligheder ved at finde ekstraarbejde, og samtidig forlænges studietiden, så deres samlede studiegæld hurtigt presses op over 100.000 kr.

En sådan gæld vil afskrække og vil forhindre mange af arbejderklassens børn i at studere. Vi vil altså således få en økonomisk adgangsbegrænsning, der skiller de unge op i kapitalistbørn og dem, der ikke har råd til en uddannelse. Klasesamfundet vil med dette forslag rendyrke og skabe netop de modsætningsforhold, som i alle kapitalistiske lande har givet og stadig giver anledning til oprør og arbejdsnedlæggelser.

For vore tre storbanker, som behersker bankverdenen, er regeringens forslag en fin forretning. De statsgaranterede lån skal fremover optages i bankerne til

markedsrenten uden afslag for, at disse lån indestår med 100 pct. sikkerhed. Faktisk er det jo sådan, at disse store selskaber i bankverdenen simpelt hen vil kunne glæde sig over, at fik folket ingen regering, så fik i alt fald bankerne og dermed ligestillede det.

Det er jo ikke selskaberne i vores land, aktieselskaberne, der generelt betaler mest i skat, skønt det er dem, der tjener mest. Alligevel foreslår man selskabsskatterne nedsat, så selskaberne kun kommer til at betale et symbolsk beløb på 1,8 mia kr. eller 2 pct. af samtlige skatter og afgifter. Danmark har i forvejen Europas mindste selskabsskatter. De er kun 1/10 af de hollandske selskabsskatter, så det er helt uforståeligt, at denne regering, der taler om en afbalanceret økonomisk løsning, end ikke vil forhøje selskabsskatterne, men tværtimod sænke dem.

Et af de andre områder, hvor man også vil nedskære, er på de offentlige arbejder. Dels vælter man millionbeløb over på kommuner og amter, dels opretholdes bygge- og anlægsstoppet. Hvis disse nedskæringer fastholdes, vil der blive titusinder af flere arbejdsløse alene som følge af nedskæringerne.

Det kniber i forvejen overordentligt meget med at sikre beskæftigelse til alle, og disse nedskæringer kommer derfor som benzin på el brændende hus.

Foruden de beskæftigelsesmæssige virkninger kommer hertil de virkninger, som udskydelse af en række anlægsarbejder giver. Det går ikke i længden, at man stopper sygehusbyggeriet og bare lader sygehuspersonalet strejke, mens man nægter at bøje sig for deres berettigede krav, så de syge kommer til at affinde sig med deres skæbne.

Et fjerde område er området omkring det almennyttige boligbyggeri, som man vil fratage 125 mill. kr. uden nogen form for virkelig begrundelse. De penge, som blev afsat til udlejning af for dyre lejligheder, er der stadig brug for, idet der findes et par tusind tomme lejligheder, som er for dyre til, at almindelige mennesker kan betale dem. Det bliver ikke bedre med denne nedskæringspolitik, der rammer pensionisterne, de enlige mødre over nedsat børnetilskud og de unge over uddannelsespolitikken.

Nu og fremover vil der være et stort behov såvel for de 60 mill. kr. til byggemodning og grundkøb, som regeringen vil spare på udlån fra statens bygge- og boligfond, som for de 125 mill. kr., der skal spares på det

almennyttige byggeri.

Det fjerde store uafbalancerede økonomiske nedskæringsforsøg er forsøget på at vælte over 500 mill. kr. over på amter og kommuner. Det gælder civilforsvar, sygehus, sygesikring, lærlingelønninger og biblioteker. En sådan overvæltning af udgifterne på kommunerne betyder jo ikke nogen lettelse i skattetrykket. Tværtimod forøger det skattetrykket for de socialt dårligt stillede, idet kommuneskatten er proportional, medens statskatten dog er i nogen grad progressiv.

Samtidig vanskeliggør denne overvæltning af problemer og udgifter til kommunerne arbejdet med gennemførelse af deres opgaver. Ja, hensigten er jo næsten - sådan ser det ud - at stoppe for nyansættelser af lærere for kommunernes kulturelle virksomhed.

Så siger finansministeren, at kommunerne får 12 mia kr. i kompensation ved arbejdsgivertilskud til dyrtidsportionerne og opretholdelse af bygge- og anlægsstoppet.

Det er klart, at forbud mod byggeri giver offentlige besparelser på kort sigt, men hvor bliver så de langsigtede løsninger af, som finansministeren er så glad for?

De øvrige besparelser er noget spredte, og de fleste er som de forrige ganske umotiverede. Hvorfor vil finansministeren ikke give en saglig begrundelse for hele denne asociale nedskæringsplan?

U-landsbistanden skærer man også ned, men de helt forkerte steder. Vi er modstandere af nedskæring i u-landsbistanden, men kunne ønske, at midlerne blev brugt noget anderledes. Danmarks støtte til verdens fødevarerprogrammet, EF-lån til Tyrkiet, støtten til kupregimer via Verdensbanken burde være sparet længe før støtten til FNs udviklingsprogram og kaffeafgiften, der nu forvandles til overvejende at være en dansk skatteindtægt.

Likvideringen af miljølovgivningen er en overordentlig alvorlig sag. Det er paradoksalt, at denne regering, som gik til valg på krav om nærdemokrati og miljøbeskyttelse, straks efter magtovertagelsen likviderer det økonomiske grundlag for en sådan politik. Med nedlæggelsen af bevillinger til miljøkontrol er der i virkeligheden givet frit slag for at sikre, at enhver ud fra profithensyn har

ret til forgifte og tilsvine omgivelserne.

På landbrugsministeriets område er der også ført en principielt ny nedskæringspolitik. I stedet for at lægge skat på godsejere og gårdejere, som i utallige tilfælde kun betaler symbolsk eller slet ingen skat - jeg vil ikke nævne navne, men nogle er jo mere kendt for ikke at betale skat end andre - foreslår regeringen, at en hel del mindre landbrug, husmænd, de jordløse landbrugsmedhjælpere osv. skal unddrages støtte for at løse det store hartkorns krav.

Vi har kæmpet for støtten til det mindre landbrug og for familiebrugenes bevarelse, men nu fører regeringen altså en overordentlig aktiv politik, der betyder familiebrugenes likvidation. Det bliver umuligt for de unge landmænd at skaffe sig over 1 mill. kr. til køb af et familiebrug uden statshjælp. og landbrugspriserne stiger som bekendt meget stærkt, hvorfor regeringen burde gå helt den modsatte vej i sin landbrugspolitik. Også landbrugsforskningen afskæres fra de nødvendige midler til tidssvarende forskning, og det betyder igen, at fødevarerne fortsat skal koste urimelig meget, og at vi fortsat vil blive tvunget til at tilegne os giftrester. nitratrester og andre sundhedsfarlige stoffer, som måske bl.a. er årsagen til de mange kræftsygdomme. Hele dette forskningsarbejde er nu i princippet likvideret, før det er kommet til at fungere i praksis. Den er overordentlig ulykkelig, denne udvikling, og den rammer de unge særlig hårdt, da det er dem, der skal leve længst med miljøforureningernes problemer.

Vi kan faktisk kun finde en fornuftig ting i regeringens forslag, og det er nedskæringen af kasseoverskuddet. Vi finder ikke, det er nødvendigt, at man har et sådant kasseoverskud, og vi synes, det var rimeligt, om man ophævede det og i stedet for sikrede bl.a., som vi har peget på, at man sparede forbrugerne for at betale moms på fødevarer. De to ting ville stort set gå lige op. Men det, der er afgørende for os, er, at man vil tvinge et flertal til at betale, man vil tvinge et flertal til at nedsætte deres forbrug, man vil begrænse på alle måder for at statsfinansiere arbejdsgivere, godsejere eller andre velbjærgede. Selv Grønlandsområdet forser man sig på. Her vil man spare 40 mill. kr., især på det almindelige bygge- og anlægsprogram. Disse besparelser rammer endnu hårdere deroppe, end de gør i Syddanmark, da de sociale problemer og boligmæssige problemer er meget større end her. Det er faktisk en besparelse af den slags, man kun foretager, når alle andre muligheder er udtømt, og det er langt fra tilfældet.

Sammenfattende må jeg sige, at vor bedømmelse af regeringens politik synes at have fundet en bekræftelse i forslaget til besparelser gennem ændringer til det genfremsatte finanslovsforslag. Der var skåret dybt, der var taget så meget fra befolkningen gennem disse bestandige nedskæringer, at når man skærer nu, betyder det, at man skærer i levende kød. Derfor vil vi både under finanslovdebatten, i den videre diskussion om disse besparelser her i denne sal og ude i befolkningen gøre, hvad der er maksimalt muligt for at hindre, at de rammes af den katastrofe, som finansministeren har tiltænkt dem alene at skulle bære.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Danmarks Kommunistiske Parti, Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/knud-jespersens-kritik-af-den-siddende-hartling-regering-d-15-januar-1974>